

ומשום זה - יש הבל אשר נעשה על הארץ. יש הבל ויש הבל. יש הבל מבעלי השקר שנאמר בהם הבל המה מעשה תעתועים, שהם תועים במעשה של שקר. ויש הבל שנאמר בו כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, וזה ההבל של התורה, שהוא חמשה חמשי תורה, מן ב' של בראשית עד ל' של לעיני כל ישראל, וזהו הבל, והרי שש הם עם זה ספר? אלא זה ו' שהוא הקול, שעולה בהבל שהוא ה'. אשרי הוא מי שמחבר אותם כאחד ומוציא אותם מפיו באהבה ויראה של י"ה, ומשום זה יש הבל וכו', אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים.

אמרו לו החברים: רבי רבי אם כן שהם צדיקים, למה מגיע אליהם כמעשה הרשעים? אמר להם: הגלגול גרם להם שביא להם כמעשה הרשעים, כאלו היו רשעים, כן יבאו להם יסורים ודחק, ואלו הם שנשמותיהם מהצד של אדם והבל, שזה חטא במחשבה ומעשה, ומשום זה אמר עליהם הכתוב בשגם, זה הבל, גם - לרבות אדם.

אמרו לו: ידענו שמחשבה היא אדם קדמון, מ"ה שלמעלה, מ"ה שמו, מעשה כ"ח שלו, עשרים ושמונה אותיות של מעשה של בראשית ברא וכו', והכל חכמה, פח מה, אם כן במה היו יכולים לחטא כן? אמר להם: בודאי כל מי שחטא בגופו ששם המעשה, ובנשמתו ששם המחשבה, כאלו חטא באותו שהוא נברא בדמותו. זהו שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו'.

ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים, שיש להם

נעשה על הארץ, אית הבל ואית הבל, אית הבל ממארי דשקרא דאתמר בהון (ירמיה י טו) הבל המה מעשה תעתועים, דאינון תועים בעובדא דשקרא.

ויש הבל דאתמר ביה, (דברים ח ג) כי על כל מוצא פי יהו"ה יחיה האדם, ודא הבל דאורייתא, דאיהו חמשה חמשי תורה, מן ב' דבראשית עד ל' לעיני כל ישראל, ודא הוא הבל, והא שית אינון עם זה ספר, אלא דא ו' דאיהו קול דסליק בהבל דאיהו ה', זפאה איהו מאן דמחבר לון פחדא, ואפיק לון מפומוי ברחימו ודחילו די"ה, ובגין דא (קהלת ח יד) יש הבל וכו', אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים.

אמרו ליה חבריא רבי רבי אי הכי דאינון צדיקיא אמאי מגיע אליהם כמעשה הרשעים, אמר לון גלגולא גרים לון דייתי לון פעובדא דרשיעיא, כאלו הוו רשיעיא הכי ייתי לון יסורין ודחקין, והאי אינון דנשמתינ דלהון מסטרא דאדם והבל, דדא חאב במחשבה ועובדא, ובגין דא אמר עלייהו קרא (קהלת א טו) בשגם זה הבל, גם לרבות אדם. אמרו ליה ידענא דמחשבה איהי אדם קדמאה, מ"ה דלעילא, מ"ה שמו, עובדא כ"ח דיליה, כ"ח אתוון דעובדא דבראשית ברא וכו', וכלא חכמה פח מה, אם כן במאי הוו יכלי למחטי הכא, אמר לון בודאי כל מאן דחב בגופיה דתמן עובדא, ובנשמתייה דתמן מחשבה, כאלו חאב ביהווא דאתברי איהו בדיוקניה, הדא הוא דכתיב (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכו'.

ויש רשעים שמגיע אליהם כמעשה